

Vier Pistes voor de doelen 'bewegen regelen' in het primair onderwijs

In dit artikel wordt expliciet gezocht naar een algemene doelstelling voor 'bewegen regelen'. Deze doelstelling zal in verschillende contexten (pistes) op een andere wijze gerealiseerd kunnen worden. De vier contexten geven inzicht in een mogelijke opbouw van leren regelen.

TEKST CHRIS VAN DE KANT

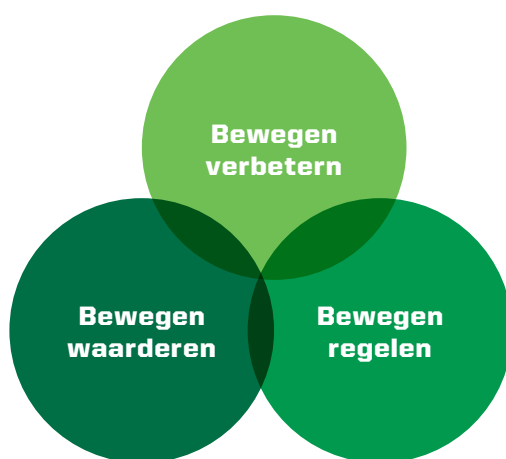
Inleiding

Tijdens een cursus over 'bewegen regelen' aan 30 vakleerkrachten bleek dat iedereen het belangrijk vond om aandacht te besteden aan hulpverleners, opbouwen van arrangementen, eerlijke partijen maken, spelregels zelf controleren, conflicten oplossen en complimenten aan elkaar geven. Voor de ene vakleerkracht stonden de regeldoelen in het licht van 'bewegen verbeteren', voor anderen was het creëren van een veilige groeps sfeer een hoofddoel. Een gesprek over de doelstellingen van 'bewegen regelen' leverde veel verschillen op. Het is aan de school en de vakleerkracht welke plek de drie doelgebieden 'bewegen verbeteren, bewegen regelen en bewegen waarderen' krijgen. De realisering van 'bewegen regelen' wordt sterk bepaald door de context (Van Berkel et al., 2007) en daarom maken we gebruik van de pistemetafoor.

meer(voudig) bekwaam én enthousiast worden om nu en later deel te nemen aan de beweeg- en sportcultuur.' (Bax et al., 2017, p 11).

Het kunnen deelnemen aan sport- en beweegsituaties vraagt naast beweegcompetenties ook sociale vaardigheden om samen met anderen een beweegactiviteit te starten en/of te onderhouden. Kinderen betrekken bij het regelen van de les past bij de algemene onderwijsdoelen. Het *Kerndoelenboekje basisonderwijs* (2006) beschrijft dat het onderwijs bijdraagt aan de persoonlijke ontwikkeling van kinderen, dat het zorgt voor overdracht van maatschappelijke en culturele verworvenheden en dat kinderen toegerust worden voor participatie in de samenleving. Om te kunnen participeren in sport- en beweegsituaties is het belangrijk dat kinderen met elkaar een beweegcontext kunnen regelen. Op school, in een sportvereniging en ook op pleintjes en in parken zijn kinderen met elkaar bezig om samen te bewegen. Naast 'bewegen verbeteren' is 'bewegen regelen' een wezenlijk onderdeel van een goede les lichamelijke opvoeding (LO). Het belang van concrete regeldoelen is terug te vinden in het *Basisdocument Bewegingsonderwijs voor de Basisschool* (2011). Daarin staan negen doelen die zijn uitgewerkt voor de kernactiviteiten.

► De realisering van 'bewegen regelen' wordt sterk bepaald door de context (Van Berkel et al., 2007) waar het bewegen regelen plaats vindt: in de gymles, op het schoolplein, na schooltijd of op de sportvereniging. Deze vier contexten verschillen van complexiteit met betrekking tot de mogelijkheden om samen te werken. We gebruiken de pistemetafoor om de verschillen toe te lichten.

Op zoek naar doelen voor 'bewegen regelen'

In het *Beroepsprofiel Leraar Lichamelijke Opvoeding* staat de volgende algemene doelomschrijving: 'Het vakgebied lichamelijke opvoeding heeft als doel dat leerlingen beter leren bewegen vanuit een pedagogisch perspectief. Ze moeten

Ten aanzien van het arrangement:

- 1 de leerling kan een veilig arrangement helpen opbouwen;
- 2 de leerling kan een arrangement herstellen en aanpassen;

Ten aanzien van de regelingen:

- 3 de leerling kan handelen volgens de afgesproken regels;
- 4 de leerling kan afspraken maken over een team- en groepsindeling;
- 5 de leerling kan verdelen en wisselen van taken en functies;
- 6 de leerling kan hulpverleners bij bewegingssituaties;

LICHAMELIJKE **MAGAZINE** *opvoeding*

BIJLAGE behorende bij Lichamelijke Opvoeding nr 9 | 18 december 2020

BIJLAGE

**INHOUDSOPGAVE VAN DE
108STE JAARGANG 2020**

kvlo.nl

 KVLO

Inhoudsopgave 2020

Auteurs

Michel Aussems

Baseball5; all you need is a ball

4 34

Hilde Bax

Docenten en leerlingen over doelstellingen voor lichamelijke opvoeding op school

5 50

Frank Beekers

Slagbal, maar dan net even anders...

1 24

Rebecca Beck

Help jouw leerlingen voldoende te bewegen: praktische tips

4 16

Anne Benjaminse, Wouter de Groot en Remo Mombarg

Motorisch leren en blessurepreventie bij de jeugd

4 43

Marco van Berkel en Berend Brouwer

Bewegen regelen in de kerndoelen

9 11

Justus Beth

Succesles in chaos en chemie

1 23

Erik Boot

Ontwerp een sociaal schoolplein

6 32

Lars Borghouts

Masteropleidingen voor leraren LO

3 46

Gert-Jan van den Brink

LO'er in coronatijd

4 19

Annelies Brocken, Ronald Mijzen en Geert Savelsbergh

Meer en anders sporten tijdens schooltijd leidt tot meer sporten buiten school?

1 8

Berend Brouwer

De LO'er als pedagoog

2 4

Op zoek naar stukjes van de puzzel

5 4

Tim van Dee

James Bond afgooispiel

1 26

Chaoskastbal met paniekwissel

1 28

Douwe van Dijk

Groeimindset in de LO-praktijk

7 17

LO-studenten in een andere rol

8 site

Auteurs

Hans Dijkhoff

Succeslessen; maar dan anders (1)

1 4

Succeslessen; maar dan anders (2)

1 5

Succeslessen; maar dan anders (3)

1 6

Meedoen aan het Calvé NK voor scholen!

3 10

Een andere inrichting van je zaal?

3 38

Rotterdam wil meer

3 site

Circus

6 30

Onderwijs aan speciale kinderen door een

bevolgen docent (interview)

8 38

Gert Jan van Dokkum

Op opvoeding aangewezen

2 7

Bewegen als doel én bewegen als middel!

5 12

Corina van Doodewaard

Bewegingsonderwijs in de kleine wereld en in de grote wereld

2 9

Yoni Even-Zur en Harold Hofenk

Kids First, een sociale innovatie bij de sportvereniging!

6 16

Geert Geurken en Véronique Moerdijk

Beweegconcept 2+1+2

8 50

Bas de Gier

Curriculum.nu (7)

5 21

Cees Gouw

CLV, de Sportiefste school in coronatijd

3 45

Christelijk Lyceum Veenendaal-Sportiefste

4 48

VO-school van Nederland

Chris Hazelebach

Over welk spel hebben we het?

3 16

De functies van niveauiduidingen

7 22

De functies van niveauiduidingen (2): beoordelen

8 34

Elk niveau andere leerhulp: de derde functie

9 28

van niveauiduidingen (3)

Laurey Heij

Interactieve technologie in de gymzaal

3 50

van de toekomst

Luuk Hilkens e.a.

Het ontwikkelen van een groter, gespierder lichaam

4 site

Dave van Kann e.a.

Effectieve beweegstimulering op basisscholen

8 10

Auteurs**Chris van de Kant**

Vier pistes voor de doelen 'bewegen regelen' in het primair onderwijs

9 24

Kirsten Keij

Aan de slag met Curriculum.nu (4)

2 30

Kirsten Keij en Léon Neven

De leerkracht LO als beweegambassadeur

8 6

Marjan Kok e.a.

Welke leerhulp werkt bij wie? (2)

3 40

Annet Komen en Maarten Massink

Hygiëne in de LO-lessen

4 40

Jurgen Lammertink en Lars Borghouts

Groepsleerkracht wil een vakleerkracht

7 34

Helmi van der Loo en Maik Wojtas

Senioren, nieuwe kansen en uitdagingen voor bewegingsexperts

7 12

Jo Lucassen

Laat je niet gek maken door het Athletic Skills Model!

9 40

Anne Luderus en Frank Jacobs

Win-winsituatie voor de sportvereniging en de Haagse ALO

6 38

Kristine De Martelaer

Leerstoel Pedagogiek en Onderwijskunde van lichamelijke opvoeding: Vakleerkrachten leren bewegen regelen: van intentie naar realiteit

9 4

Maarten Massink

Succesles Ravijntje
 Pedagogische bekwaamheid en praktijk (1)
 Minitriatlon geschikt voor school
 Fitness 4 Havo/4 vwo
 Bewegen en gezondheid
 Gezond bewegen in de praktijk VO
 Coronaprotocol en lesvoorbeelden
 Leerlijnen en ontwikkellijnen
 Begin van het schooljaar
 Motiverend leerklimaat in de praktijk; een abc'tje?
 Een kijkje in de gymzaal van... een vakontwikkelaar
 Ger van Mossel
 Verschillende rollen in de les
 Dyke-Run-Bike

1 19
 2 17
 3 34
 4 site
 4 6
 4 22
 5 29
 5 42
 6 21
 7 26
 8 24
 8 28
 9 32

Auteurs**Luke McDonic e.a.**

Het oog van de meester

8 41

Tineke Means

Aan de slag met het Curriculum.nu (6)

4 30

Alexander Nagelhout

Cricket, gewoon doen! (2)
 Cricket, gewoon doen! (3)
 Cricket, gewoon doen! (4)
 Cricket, gewoon doen! (5)

1 11
 3 30
 5 25
 7 30

Jacob Nienhuis

Aan de slag met Curriculum.nu (5)

3 21

Cor Niks

Drop-out binnen de sportclub voorkomen!

3 13

Jennifer Nuij

De didacticus en de pedagoog: kleur bekennen (1)
 De didacticus en de pedagoog: kleur bekennen (2)
 Vervangende opdrachten in de onderbouw: leren over bewegen
 Play for your life!
 CrossFit in het bewegingsonderwijs van gymzaal tot CrossFit-box
 Een kijkje in de gymzaal van... Christian Veldboom

2 13
 2 34
 5 33
 5 38
 8 21
 8 32

Katrijn Opstoel en Kristine De Martelaer

Kan bewegen regelen bijdragen aan de persoonlijke en sociale ontwikkeling van kinderen?

9 8

Katrijn Opstoel, Kristine De Martelaer en Chris Hazelebach

Op zoek naar een methode bewegen regelen

9 18

Jan Paddenburg e.a.

De ondersteuningsroute bewegen en motoriek: samen onze zorg!

4 12

Henk van der Palen

Bewegingsonderwijs: een doelbewuste praktijk (1)
 Bewegingsonderwijs: een doelbewuste praktijk (2)
 Gezondheid in een doelbewuste bewegingsonderwijspraktijk (1)
 Gezondheid in een doelbewuste bewegingsonderwijspraktijk (2)
 Bewegingsonderwijs: een doelbewuste praktijk (3)

5 5
 6 40
 7 38
 7 42
 8 44